ВАРНЕНСКИ СВОБОДЕН УНИВЕРСИТЕТ „ЧЕРНОРИЗЕЦ ХРАБЪР”

РЕЦЕНЗИЯ

От: **проф.д-р Павел Георгиев Павлов**

Относно: дисертационен труд за присъждане на научна степен **„доктор на науките“** по *научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство”* във ВСУ „Черноризец Храбър”.

Автор на дисертационния труд: ***Юлия Владимировна Даншина***

Тема на дисертационния труд: **«Подобряване на електронното управление на системата за предоставяне на административни услуги в Украйна»**

Основание за представяне на становището: Участие в състава на Научно жури по защита на дисертационен труд за присъждане на научна степен "доктор на науките" съгласно Заповед № 1094/16.10.2019 г. на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър“.

1. Обща характеристика и актуалност на представения дисертационен труд

Дисертационният труде в обем 366 страници и съдържа: въведение; изложение от от 5 раздела с по три параграфа, 6 страници изводи; 6 таблици и 28 графики и формули; библиография от 455 заглавия (368 на украински и руски език, 87 на полски и английски език). Убедително са представени и цитиранията на авторката по темата на изследването. С тези свои характеристики дисертационният труд отговаря на изискванията на Правилника за прилагане на закона за развитие на академичния състав в Република България и утвърдените норми.

Темата на дисертацията на Ю.В. Даншина е посветена на твърде актуален проблем за усъвършенстване на административната система на съвременна Украйна – усъвършенстване на електронното управление на

системата за предоставяне на административни услуги. Електронното управление е най-важното средство за стандартизиране на предоставянето на административни услуги, тъй като то дефинира такива аспекти на предоставянето на подобни услуги, като например времето за предоставяне на административни услуги, начини за приложение на такива услуги и т.н. Наред с процедурните критерии за рационализиране на обхвата на предоставянето на услуги, следва да се прилагат и други организационни индикатори (например включване на гражданите в процеса на подобряване и взаимодействие с тях).

Необходимостта от прецизиране на концептуално-категориалния апарат в тази сфера изисква разработване на документи и материали, релевантни на процеса на предоставянето на административни услуги. В украинската научна литература този проблем все още е недостатъчно изследван. Това обуславя и актуалността на темата на дисертацията на Ю.В. Даншина, която разглежда развитието на процеса на предоставяне на административни услуги в страни с развита демокрация и предлага адекватните начини за тяхното функциониране в Украйна.

2. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Научните становища, изводи и препоръки, съдържащи се в дисертационния труд са получени в резултат на задълбочено многоаспектно проучване на разработките на водещи украински и чуждестранни учени и специалисти, както и на развитието на теоретичните основи на държавното управление в Украйна.

Дисертантът отбелязва, че анализът на процеса на предоставяне на административни услуги изисква комплексен подход, въплътен в комбинация от системни, исторически, сравнителни и други методи, е напълно оправдан и позволява обективно да се разглеждат различни аспекти на проблема и да се правят заключения с достатъчна степен на аргументираност.

Авторът обосновава концептуалното разбиране на процеса на предоставяне на административни услуги от органите на държавно

управление и тяхната администрация, като многокомпонентна, многоизмерна, многостранна, динамична система с многостепенни хоризонтални и вертикални връзки, външни и вътрешни влияния, структурни натиски и процеси (с.54-56).

В допълнение към прилагането на различни изследователски методи, още един фактор, който показва подходящото ниво на обоснованост на научните положения, изводи и препоръки, формулирани в дисертационната работа, е и списък на използваните източници (455 заглавия).

Достоверността на получените научни резултати се потвърждава и от анализа на практическата дейност на органите на държавна власт и тяхната администрация, обществени организации и образователни институции.

Като цяло това показва достатъчна степен на обоснованост от страна на дисертанта на резултатите от изследването на системата за предоставяне на административни услуги в Украйна.

Всичко това дава основание да се твърди, че разработването на дисертационния труд се базира на солидна теоретична основа и се потвърждават и от практическото приложение на различни административни нива в Украйна.

Прилагането на предложените насоки за подобряване на електронното управление на системата за предоставяне на административни услуги в Украйна навярно ще доведе до създаването на предпоставки за ефективна дейност на органите на държавното управление и администрацията.

Научните заключения и препоръките за подобряване на системата за предоставяне на административни услуги в Украйна могат да бъдат използвани в практическите дейности на органите на централната и местната държавна власт и тяхната администрация в разработването на механизъм за усъвършенстване на системата за административни услуги на основата на съвременните информационни технологии.

Теоретичните положения на дисертационния труд могат да бъдат използвани в учебния процес на висшите учебни заведения на Украйна в преподаването на дисциплини и разработване на обучителни модули за

студенти от магистърските програми, както и в другите форми на обучение в държавната администрация и в подготовката на учебници, учебни помагала за държавното управление за административните служители на различните нива.

3. Оценка на научните и научно-приложни приноси

В дисертацията са анализирани фундаментални изследвания, посветени на създаването и формирането на системите за предоставяне на административни услуги в Украйна, което е позволило да се проучи степента на разработване на проблемите в местната и чуждестранна научна литература, както и да се определят приоритетните направления на изследвания в тази област, развитието на които ще допринесе за подобряване на управлението на системата за предоставянето на административни услуги в практическата дейност на органите на държавно управление и тяхната администрация.

В резултат на характеристиките на понятийния апарат, дисертантът формулира позицията си по отношение на дефинирането на понятията „административни услуги” (с. 33), „субектно-субектни отношения” (стр. 63), което има интегриран характер и е резултат от сравняване и обобщаване на определенията на чуждестранни и местни учени.

При изследването на развитието на сферата на административните услуги в Украйна са установени закономерностите на този процес и неговата връзка с развитието на теорията и практиката на държавното управление, с методите на различните науки. При това са определени характерни признаци и проблеми на развитието на управлението на системата за предоставянето на административните услуги в Украйна.

Дисертантът установява, че развитието на системата за предоставяне на административни услуги е необходим признак за пълноценното функциониране на една демократична държава, в която за разлика от авторитарните и тоталитарните държави, административното обслужване

допринася за хармонизирането на обществените интереси в контекста на взаимодействието „власт – граждани“.

Приемам като цяло посочените приноси, но липсва разграничаването им в научни и научно-приложни приноси.

4. Оценка на публикациите по дисертацията

Основните научни положения, изводи и предложения, формулирани според резултатите от изследването, са отразени в 37 разработки, от които 1 монография на автора, 1 колективна монография, 11 статии в научни издания на Украйна, 8 статии в научни периодически издания в чужбина по избраното направление на изследване и 14 тезиси в материали към научно-практически конференции.

Публикуваните научни разработки напълно разкриват същността и съдържанието на основните положения на дисертацията.

5. Оценка на автореферата

Авторефератът е в обем от 43 страници. Той представя достатъчно пълно обхвата, съдържанието и структурата на представения труд.

Спазени са изискванията за съответствие на автореферата на дисертационното изследване. Отразени са направените от автора изследвания. В общата характеристика е представена актуалността на изследвания проблем, целите и задачите. В автореферата съдържанието на дисертационния труд е подробно описано, но изводите в края на главите в дисертацията не са посочени и в автореферата. Накрая на автореферата са представени изводи и приноси на дисертанта.

6. Критични бележки и препоръки

Отбелязвайки голямото значение на проведената научно-изследователска работа и оценявайки положително дисертацията на Ю.В. Даншина "Подобряване на електронното управление на системата за предоставяне на административни услуги в Украйна", могат да се посочат

някои критични бележки и препоръки, насочени към по-нататъшното обогатяване на този твърде интересен аспект и значима проблематика:

1. В авторското си определение за същността на понятието „административна услуга” дисертантът се фокусира върху дейностите, докато регулаторните актове се фокусират върху резултата от тези дейности.

2. Трябва да се отбележи пристрастието на автора към регулаторна подкрепа на процеса на предоставяне на административни услуги. Периодизацията на процеса на електронизация на сферата за предоставянето на административни услуги е много интересна, но не представлява съществена научна новост в рамките на икономическите и управленските науки.

3. В логико-семантичният модел, предложен от автора за ролята и мястото на краудтехнологиите и краудпроектите в субектно-субектните отношения на управлението на системата за предоставяне на административни услуги и в идеята за разработване на алгоритъм на процеса на управление на краудпроектът (стр. 291), авторът не определя кой точно и на какво ниво на системата трябва да ги осъществи.

4. Изпълнението в дейностите на органите на държавно управление, представени на фиг. 5.5 от алгоритъма на процеса за управление на краудпроектът изисква разработването на подходящи организационни механизми. Този практически ориентиран компонент остава извън рамките на изследването и би следвало в бъдеще да се разработи по-детайлно.

5. Несъмнено научно-приложният интерес представя оригинален подход при обосноваване и формулиране на приносните моменти в дисертацията. Разбира се би могло да се препоръча на автора да ги формулира в по-синтезиран вид с оглед предоставянето им на вниманието на най-високите йерархични нива на административната система на Украйна.

6. В дисертацията липсва заключение, което до голяма степен се компенсира с изводите след главите и в края на разработката.

Като цяло посочените бележки не намаляват значението на научните и приложни приноси на Юлия Владимировна Даншина, тъй като в своята

цялост в дисертацията успешно се решава изследваният научен проблем, а именно подобряване на електронното управление на системата за предоставяне на административни услуги в Украйна.

7. Заключение

Дисертационният труд на Юлия Владимировна Даншина на тема “Подобряване на електронното управление на системата за предоставяне на административни услуги в Украйна” е завършено научно изследване, проведено по една твърде актуална тема. Дисертацията съдържа съществени теоретични разработки и практически предложения, насочени към научно-теоретично обосноваване на инструментариума за електронно управление и за разработване на практически препоръки за подобряване на управлението на системата за предоставяне на административни услуги.

Актуалността и значимостта на получените от автора резултати, тяхната обоснованост и достоверност, както и практическата стойност на формулираните резултати и заключения в съвкупност ми дават основание за извода, че представеният дисертационен труд отговаря на критериите и изискванията в Закона за развитие на академичния състав и Правилника за неговото приложение. Затова с убеденост предлагам на членовете на Научното жури да присъдят научна степен „доктор на науките” на Юлия Владимировна Даншина по научната специалност “Организация и управление извън сферата на материалното производство”.

Рецензент:

(проф.д-р Павел Павлов)